

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Tiemersma, Cor

Kenmerk

Z.23.416925 / D.23.1710624

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

Actualisatie investeringsplanning 2024

Onderwerp

Actualisatie investeringsplanning 2024

Voorgesteld besluit

1. De wijzigingen op de investeringsplanning begroting 2024 vast te stellen en de effecten op de kapitaallasten en budgetten meenemen in de Perspectiefnota 2024, de Themabegroting 2025 en indien nodig de eerste tussenrapportage 2024.

Inleiding

Zoals bekend stevenen we af op een tekort in de meerjarenbegroting. Bij de behandeling van de begroting 2024 is u toegezegd dat wij uiterlijk bij de Perspectiefnota 2024 met een aantal voorstellen komen die inzicht geven in de mogelijkheden voor het financieel gezonder maken van de gemeentefinanciën. Wij onderzoeken de mogelijkheid tot een hogere kostendekkendheid van de leges, beoordelen de impact van SPUK-middelen en houden onze wijze van indexatie opnieuw tegen het licht. Daarnaast beoordelen wij al onze uitgaven en zetten dit af tegen de middelen die we van het Rijk ontvangen en de besteding van vergelijkbare gemeenten. U heeft hierover parallel aan dit raadsvoorstel een raadsbrief ontvangen en is tevens als bijlage aan dit advies toegevoegd.

Eén van deze voorstellen betreft de actualisatie van de investeringsplanning zoals deze is opgenomen in de begroting 2024. Bij de begroting 2024 hebben wij dit reeds aangekondigd. Wij streven ernaar u in staat te stellen hier een integrale afweging in te maken. Toch vragen een aantal investeringen op dit moment al een afweging om deze voort te zetten of ongewijzigd voort te zetten.

Beoogd effect

Als de gemeenteraad instemt met dit voorstel zet de raad hiermee specifieke investeringen stop, gaan investeringen door en gaan investeringen gewijzigd door.

Argumenten

1.1 Er ontstaat duidelijkheid voor waar dat nodig is

Het herstellen van ons financieel perspectief vraagt idealiter een integrale afweging. Zoals aangekondigd in de begroting 2024 komen wij hier bij de Perspectiefnota 2024 op terug. Bij het proces tot een

duurzaam financieel herstel te komen hoort ook een afweging op onze investeringsplanning. Voordat de investeringen op deze planning ook daadwerkelijk leiden tot financiële uitgaven is er veelal sprake van een voorbereidingsperiode. Deze periode verschilt per investering. Om deze reden is het niet altijd mogelijk om te wachten op een integrale afweging bij de perspectiefnota 2024. De organisatie, inwoners, ondernemers en andere stakeholders hebben nu al duidelijkheid nodig.

1.2 We hebben een zorgvuldig proces doorlopen

De in de begroting 2024 opgenomen investeringsplanning kent een aantal investeringen die op dit moment een afweging vragen. Uitstellen tot aan een integrale afweging bij de perspectiefnota 2024 is vanuit bijvoorbeeld veiligheid, continuïteit, wettelijke basis en/of rendement niet mogelijk of verstandig. Ook het belang van een betrouwbare overheid speelt hierbij een belangrijke rol. Concreet betekent dit dat voor deze afweging ons de volgende vragen hebben gesteld:

- Is de investering al opgestart en zo ja wat is er dan opgestart?
- Is de planning nog juist, zo nee wat is de juiste planning?
- Op grond van welk beleid of besluit is deze investering ingepland?
- Is doorschuiven mogelijk, zo ja hoeveel jaar?
- Welke risico's loopt de gemeente bij doorschuiven?
- Welke risico's loopt de gemeente bij niet uitvoeren?

Alle investeringen zijn op basis van voorgenoemde inventarisatie afgewogen. Daarbij zijn de volgende criteria gehanteerd of de investering noodzakelijk is:

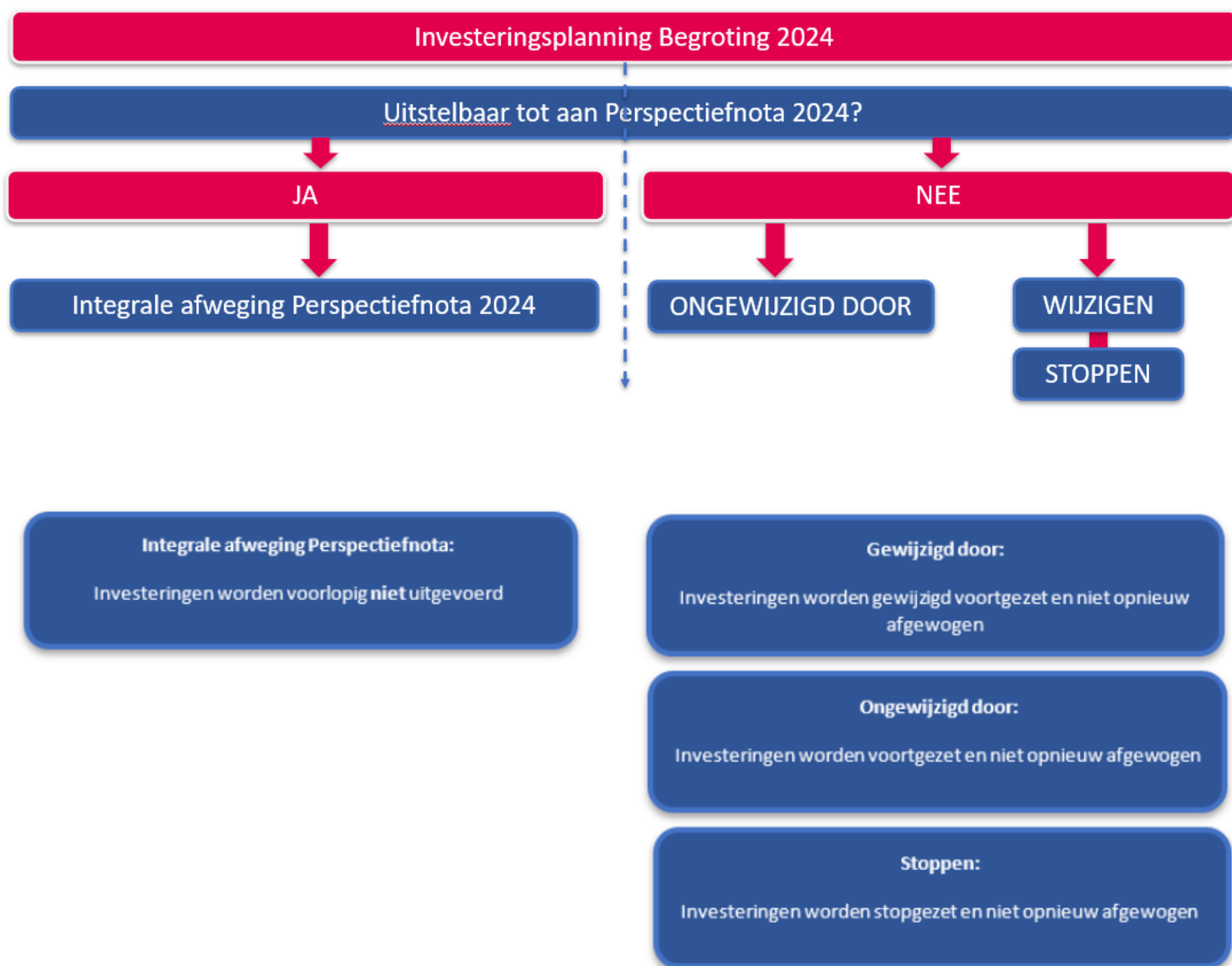
- Investering is noodzakelijk vanuit veiligheid
- Investering is al opgestart, opdracht is al gegeven en terugdraaien kost meer dan doorgaan.
- Investering is noodzakelijk vanuit continuïteit van het bedrijf
- Investering is gebaseerd op wettelijke basis en kan niet anders worden ingestoken (verschuiving of verlaging investering).
- Doorgaan met of stoppen van de investering is slecht voor het imago of we schaden daarmee het beeld van de betrouwbare overheid.

Iedere investering is door ons individueel gewogen aan de hand van de bovenstaande criteria. De mate waarin er sprake is van één of meerdere genoemde criteria is bepalend voor de keuze deze investeringen te wijzigen, te stoppen, door te schuiven of ongewijzigd voor te zetten.

1.3 Waar mogelijk kiezen we voor een integrale afweging

Wij streven ernaar de integrale afweging van de investeringsplanning zoveel als mogelijk bij de Perspectiefnota 2024 plaats te laten vinden. Om voorgaande genoemde argumenten ontkomen we er niet aan voor een aantal investeringen nu de gewenste duidelijkheid te geven. Dit betekent dat de investeringen zijn beoordeeld aan de hand van onderstaande proces.

Toelichting keuzes

In de praktijk betekent dit dat waar uitstel tot aan de Perspectiefnota 2024 mogelijk is de investeringen nog niet zijn beoordeeld aan de hand van de genoemde criteria onder 1.2. Met name de investeringen in jaarschijf 2024 vragen nu vaak de gewenste duidelijkheid om deze wel of niet voort te zetten. In bijlage 1 zijn dan ook uitsluitend de investeringen voor de jaarschijf 2024 uitgewerkt. Investerings die voor de jaren 2025 en verder zijn gepland worden integraal afgewogen met uitzondering van de investeringen die nu, vanwege bijvoorbeeld de lange voorbereidingstijd, al duidelijkheid vragen.

1.4 Afwegingen zijn gemaakt op basis van huidig beleid

De investeringen die worden doorgeschoven naar een integrale afweging bij de Perspectiefnota 2024 maken het mogelijk om ook het huidige beleid ten aanzien van bijvoorbeeld veiligheid en continuïteit, en de bijbehorende risicobereidheid, zorgvuldig voor te bereiden. Voor de investeringen die veelal gepland staan voor de jaarschijf 2024 komt dit te vroeg en vraagt dit nu al de gewenste duidelijkheid en zal de afweging plaats vinden op basis van het huidige beleidskader.

1.5 De voorgestelde wijzigingen hebben een positief effect op het begrotingssaldo

Het voorstel om investeringen te stoppen of te wijzigen hebben impact op het structureel begrotingssaldo. Zoals reeds aangegeven hebben we ons gefocust op investeringen die voor jaarschijf 2024 zijn opgenomen én investeringen in latere jaarschijven die nu al duidelijkheid vragen. Dit leidt er toe dat de voorgestelde mutaties het onderstaande effect hebben op het structureel begrotingssaldo.

Categorie	Structurele besparing 2025	Structurele besparing 2026	Structurele besparing 2027	Structurele besparing 2028	Structurele besparing 2029	Structurele besparing 2030	Structurele besparing 2031	Structurele besparing 2032
Investerings die we stoppen	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Investerings die we wijzigingen	-45.000	-96.000	-133.000	-158.000	-158.000	-158.000	-158.000	-158.000
Totaal	-50.000	-101.000	-138.000	-163.000	-163.000	-163.000	-163.000	-163.000

Bovenstaande effect kan nog wijzigen door investeringen die nog niet financieel in de begroting zijn vertaald. Aan de hand van een nog op te stellen investeringsagenda brengen we ook deze effecten in beeld bij de Perspectiefnota 2024.

1.6 Wijzigingen in de investeringsplanning hebben invloed op onze liquiditeitsbehoefte

Het uitstellen, wijzigingen of stopzetten van investeringen leidt er toe dat onze financieringsbehoefte voor de korte termijn afvlakt. Dit zorgt ervoor dat de impact van de rente die we betalen op de aan te trekken geldlening kleiner wordt. De impact op het sluitend maken van het structureel begrotingssaldo is op korte termijn beperkt. Het geeft ons wel 'lucht' om eventueel meer tijd te nemen de begroting op langere termijn sluitend te maken. De impact van de voorstellen die tot wijzigingen van de financieringsbehoefte leiden zijn in onderstaande tabel zichtbaar gemaakt. In totaal is er sprake van een vermindering van de liquiditeitsbehoefte van € 2,5 miljoen.

Categorie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Investerings die we stoppen	-57.000	-	-	-	-	-	-	-
Investerings die we wijzigingen	-708.000	-573.000	-573.000	-577.000	-	-	-	-
Totaal	-765.000	-573.000	-573.000	-577.000	-	-	-	-

Risico's of kanttekeningen

1.1 Stopzetten of wijzigingen van investeringen in 2024 hebben ook effect op latere jaren

In de praktijk zien we dat in sommige gevallen investeringen in 2024 van start gaan maar waarvoor in meerdere jaren middelen beschikbaar zijn gesteld. Ons uitgangspunt hierbij is dat indien de investering in de 1e jaarschijf noodzakelijk is voor de uitvoering van de gehele investering de besparing op de kapitaallasten voor de hele periode wordt meegenomen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de taakstelling op ICT en kiezen wij ervoor deze ook voor de jaren 2025 ev. structureel door te voeren ondanks dat een integrale afweging bij de Perspectiefnota 2024 hier in theorie ook nog mogelijk zou zijn.

1.2 Toekomstige prijsstijgingen zijn niet meegenomen

Wanneer investeringen worden doorgeschoven is geen rekening gehouden met verwachte prijsstijgingen (behalve bij het gemeentehuis). De inflatie van de afgelopen jaren geeft wel een stijgend beeld en de verwachting is dat dit doorzet. Bij doorschuiven lopen we het risico dat een aanvullend krediet nodig is.

1.3 Het effect van de besparing op riolering is niet meegenomen in het gepresenteerde begrotingssaldo.

De voorgestelde mutaties op het gebied van riolering zijn niet meegenomen in het opgenomen begrotingssaldo. Deze wijziging leidt tot een verlaging van de rioollasten voor inwoners en ondernemers. De impact op onze financieringsbehoefte is wel meegenomen.

1.4 Ook nog niet geraamde investeringen/bijdragen worden nu gestopt

We zijn met verschillende actoren nog in overleg over diverse ontwikkelingen waarvoor nog geen kredieten beschikbaar zijn gesteld. Het betreft investeringen rondom Sportstad, sportpark Skoatterwald, Thialf en de ijshockeyhal Thialf. Met dit voorstel stemt u in deze voorstellen voorlopig te stoppen en bij de Perspectiefnota 2024 een integrale afweging te maken. Een uitgebreidere impactanalyse van het stopzetten van deze investeringen zult u op een later moment ontvangen.

1.5 Investerings welke definitief worden voortgezet kunnen niet opnieuw worden afgewogen

Van de investeringen waarvan wij voorstellen deze definitief voort te zetten, zowel gewijzigd als ongewijzigd, is geen nieuwe afweging mogelijk bij de Perspectiefnota 2024. Na besluitvorming de gemeenteraad zal de uitvoering van de desbetreffende investering worden opgestart of voortgezet. Het opnieuw afwegen van deze investeringen heeft teveel impact op de gemeente als betrouwbare overheid en zal in de meeste gevallen leiden tot financiële schade.

Communicatie en participatie

De direct belanghebbenden zijn rechtstreeks geïnformeerd voordat het collegevoorstel openbaar is gemaakt.

Financiën

De financiële impact van dit besluit zal na uw definitieve besluitvorming verwerkt worden bij de Perspectiefnota, de Begroting 2025 en indien nodig in de tussenrapportages 2024.

Bijlagen

1. Bijlage overzicht heroverweging investeringen
2. Bijlage Brief proces Pnota2024